05/01/2020

Η εορτή των Φώτων στον Έβρο

/ Παιδεία και Πολιτισμός

«Σήμερα τα Φώτα κι Φωτισμός, κι χαρές μεγάλες κι αγιασμός…». Εξέχουσα θέση, στο εβρίτικο εορτολόγιο κατέχει ο εορτασμός των Φώτων, την πρώτη μέρα μετά τη λήξη του Δωδεκαήμερου και ενώ έχουν αποχωρήσει από την επιφάνεια της γης τα «καρκαντζέλια» (καλικάντζαροι), τα γνωστά σκανταλιάρικα δαιμόνια της λαϊκής μας παράδοσης.

Την παραμονή των Θεοφανείων, στον Έβρο, ο ιερέας του χωριού επισκέπτεται και «φωτίζει» τα σπίτια, ενώ ανήμερα της γιορτής και μετά τη ρίψη του Σταυρού στο νερό (σε κολυμπήθρα ή σε ποτάμι (εφ’ όσον υπάρχει πλησίον του χωριού), τα σπίτια κατακλύζει το άρωμα του θυμιάματος και οι νοικοκυρές κρατούν και αγιασμό που πήραν από την εκκλησία ως φυλαχτό. Το παραδοσιακό φαγητό της ημέρας , στα περισσότερα χωριά του Έβρου είναι η «Μπάμπω» (γριά), δηλαδή το παχύ έντερο του χοίρου γεμισμένο με ψιλοκομμένο κρέας, πράσο, ρύζι και μυρωδικά, ενώ σε κάποια χωριά οι Μάρηδες μαγειρεύουν και τον «Πάππου», που είναι το στομάχι του χοίρου γεμιστό.

«…Κάτω στον Ιορδάνη τον ποταμό, κάθεται η κυρά μας η Παναγιά. Σπάργανα βαστάει κεριά κρατά και τον Άγιο Γιάννη παρακαλά. Άγιε Γιάννη αφέντη μου βαπτιστή, έλα να βαπτίσεις Θεού παιδί. Να βαπτιστούν οι κάμποι και τα νερά για ν’ αγιάσ’ αφέντης με την κυρά..», λένε τα κάλαντα της παραμονής των Φώτων, ενώ

σε αρκετά χωριά ανήμερα των Θεοφανείων και μετά το πέρας της λειτουργίας, όλες οι κινητές εικόνες της εκκλησίας περιφέρονται από τους άνδρες του χωριού γύρω απ’ αυτό ώστε να είναι προστατευμένο, καθ’ όλο το χρόνο, από τα κακά πνεύματα.

Λ. Παπαδημητρίου – ΑΠΕ – ΜΠΕ